Adroddiad i'r:	**Cyngor**
Dyddiad y Cyfarfod:	**11 Mehefin 2018**
Aelod / Swyddog Arweiniol:	**Y Cynghorydd Hugh Evans / Prif Weithredwr**
Awdur yr Adroddiad:	**Gary Williams**
Teitl:	**Diwygio Llywodraeth Leol - Papur Gwyrdd**

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Mae'r adroddiad hwn yn trafod Dogfen Ymgynghori Papur Gwyrdd Llywodraeth Cymru ar Ddiwygio Llywodraeth Leol, o'r enw Cryfhau Llywodraeth Leol: Cyflawni Dros Ein Pobl ("y Papur")

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

I roi gwybod i'r Cyngor am gynnwys y Papur a chael cymeradwyaeth o ymateb y Cyngor iddo.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Bod y Cyngor yn ystyried cynnwys y Papur sydd ynghlwm fel Atodiad 1 i'r adroddiad hwn ac yn cymeradwyo'r ymateb i'r ymgynghoriad drafft, sydd wedi'i nodi yn Atodiad 2, i'w gyflwyno i Lywodraeth Cymru.

4. Manylion yr Adroddiad

Mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi dogfen ymgynghori, y Papur, sy'n gosod achos y Llywodraeth o blaid Diwygio Llywodraeth Leol a'r opsiynau y mae'n ystyried eu gweithredu er mwyn cyflawni hyn.

Y Papur yw'r nawfed ddogfen ymgynghori neu gyhoeddiad i Lywodraeth Cymru ei gyflwyno ar y testun Diwygio Llywodraeth Leol ers ac yn cynnwys Adroddiad Comisiwn Williams ym mis Ionawr 2014. Ceir manylion y cyhoeddiadau a'r dogfennau hyn yn yr atodiadau i'r Papur.

Yn ôl Llywodraeth Cymru mae wedi ystyried canlyniadau'r ymgynghoriadau blaenorol hyn wrth lunio'r cynigion sydd wedi'u nodi yn y Papur. Mae'r Papur wedi ei atodi fel Atodiad 1 i'r adroddiad hwn.

Cyflwynir ymatebion i'r ymgynghoriad i Lywodraeth Cymru erbyn y dyddiad cau, 12 Mehefin 2018.

Gwahoddwyd Arweinwyr Grŵp i drafod y Papur mewn cyfarfod ar 15 Mai.

Cynhaliwyd Gweithdy Aelodau ar 24 Mai er mwyn cael barn aelodaeth ehangach y Cyngor. Ymgynghorwyd ag aelodau’r Tîm Gweithredol Corfforaethol a’r Uwch Dîm Arweinyddiaeth ar gynnwys y Papur.

Mae ymateb i'r ymgynghoriad drafft wedi’i baratoi, sy’n ceisio crynhoi'r adborth a gafwyd gan swyddogion ac aelodau yn dilyn y gwaith a ddisgrifiwyd uchod. Mae’r ymateb drafft ynghlwm fel Atodiad 2.

Gofynnir i’r Cyngor ystyried cynnwys Atodiad 2 a chymeradwyo ei gyflwyniad i Lywodraeth Cymru.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Nid yw’r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol.

6. Faint fydd yn ei gostio a sut fydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Ni fydd yr ymateb i’r Papur yn peri unrhyw gostau.

7. Beth yw prif gasgliadau’r Asesiad o’r Effaith ar Les?

Nid oes angen Asesiad Effaith ar gyfer yr ymateb i’r ymgynghoriad.

8. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gyda’r Pwyllgor Craffu ac eraill?

Ymgynghorwyd â’r Tîm Gweithredol Corfforaethol a’r Uwch Dîm Arweinyddiaeth. Ystyriwyd y Papur yng nghyfarfod Arweinwyr Grŵp ac fe drafodwyd y Papur gan yr holl Gynghorwyr mewn gweithdy briffio a gynhaliwyd ar 24 Mai.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Mae’r posibilrwydd o newid mawr i lywodraeth leol yng Nghymru ar yr un pryd â rheoli toriadau parhaus i’r gyllideb yn peri risg sylweddol. Gobeithir y bydd Llywodraeth Cymru yn cydnabod hyn os yw’r cynigion yn symud ymlaen. Rhaid ystyried goblygiadau cost unrhyw gynnig yn briodol yn genedlaethol ac yn lleol a dylai fod yn ddigon cadarn i wneud achos busnes i gefnogi’r penderfyniad terfynol.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Mae risg, os nad yw’r Cyngor yn cyflwyno ymateb, y bydd Llywodraeth Cymru yn gwneud penderfyniad ynglŷn â dyfodol Llywodraeth Leol, heb gyfle i ystyried safbwyntiau’r Cyngor hwn a’i Aelodau.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

A111 Deddf Llywodraeth Leol 1972